

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Giovanni Boccaccio Jacobus Barinus

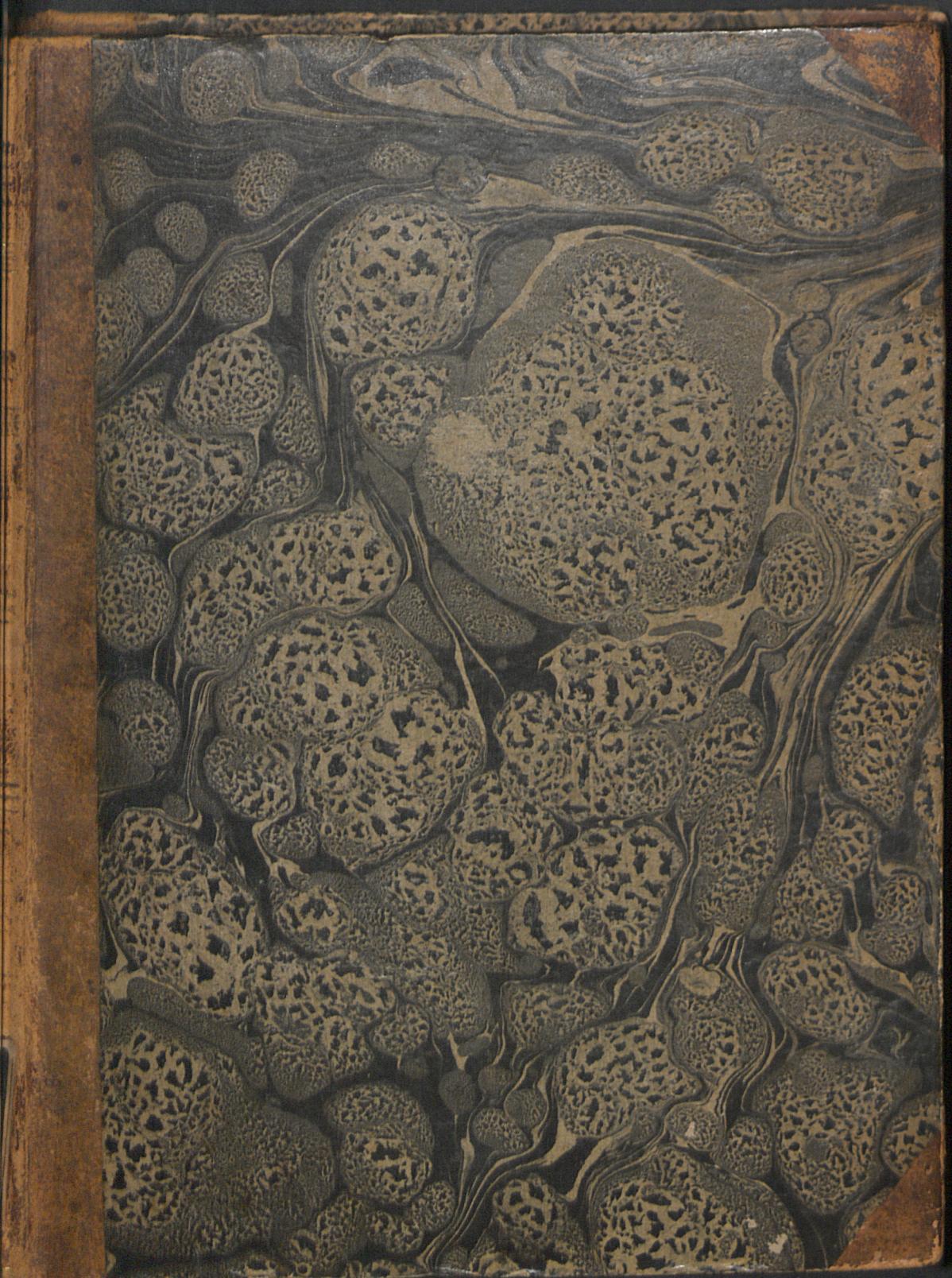
**Philippi Beroaldi Bononiensis poete Carmen de duobus amantibus. capite
iucundum. exitu amarissimum**

[Leipzig]: Martin Landsberg], [nach 28. April 1496]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn825519586>

Druck Freier Zugang

~~Nov. 7.~~

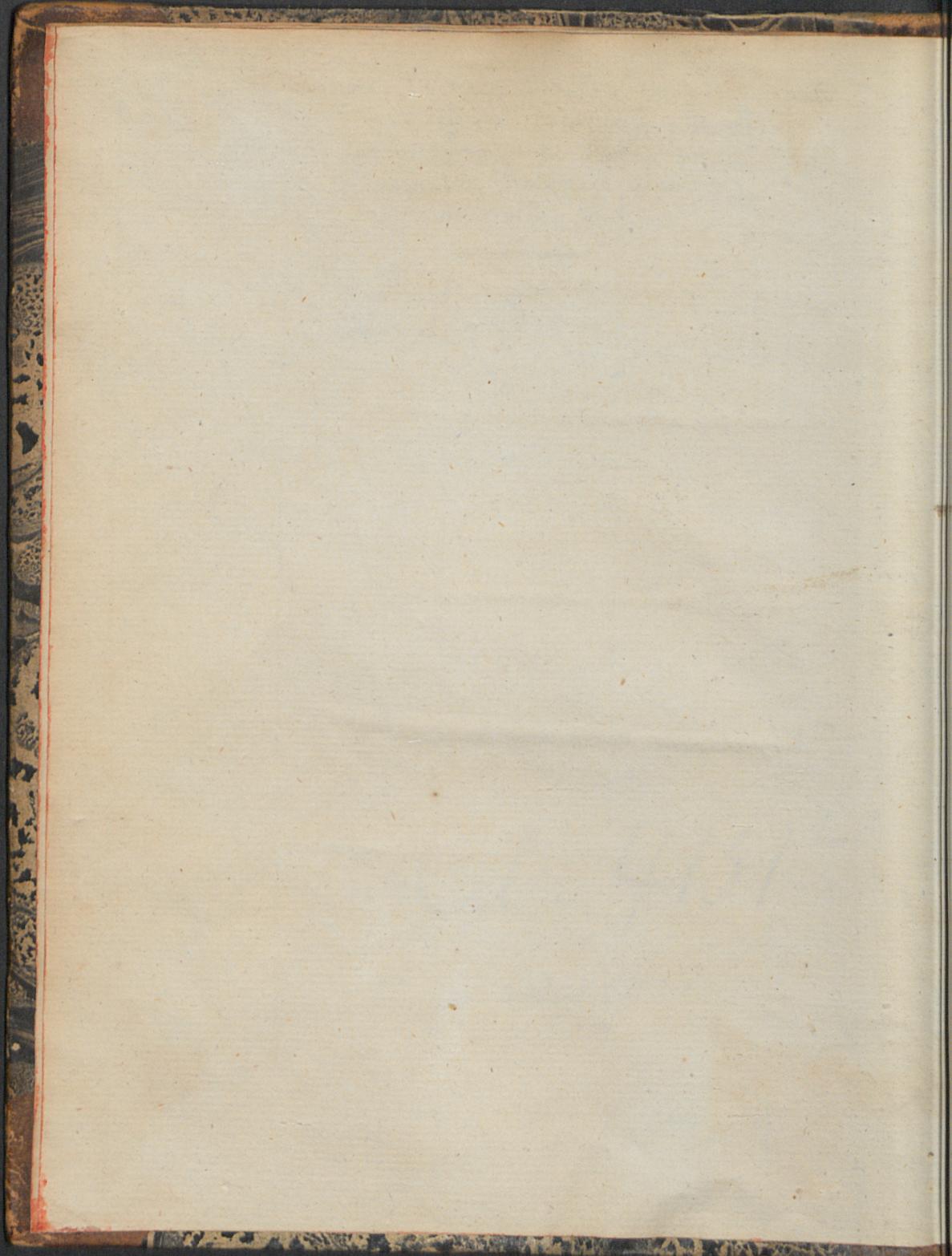
1. g W 7069
2. g W 4108
3. g W 512

21.5.

L Cd-4151¹⁻³
~~L He. 1012¹⁻³~~ 40

In R.

Hanc Editionem accurate describit Panzerus
Annall. Typograph. Vol. IV. p. 470.
nec tamen commemorat quae
huic exemplari adiuncta
sunt Opuscula.

Philippi Heroaldi Bo-
noniensis poete Carmen
 de duobus amantibus. capite incundum.
 exitu amarissimum.

Jacobus Barymus Liptzensis.

Lectori.

Quot tenet ether aues. q̄t silua bohemia frōdes
 Quot Rhen⁹ pisces. Nōs quot r̄ era niuis
 Quot generosa tibi dominas p̄stabit honestas
 Lypzick, formosas. Munera magna dei
 Secundas, castas, generosas atq; benignas
 Luxurioso tot sunt in amore mala
 Carmina que docti vt vites monuere philippi
 Quisquis amat. Lector carmā nostra legat

GW 4198

Jacobus Barinus arcii liberalium
Magister. Wolfgango de Selmenitz
Adolescenti generoso S p D.

Semper ego quo ad potui Generose Adolescentis
animi virtutib⁹ fulciendū suspicabar. eo qz plu-
ris hanc institutiōem ceteris preponendā digni-
duri. quo illo cum dijs immortalib⁹ participa-
nus Omnis vis nostra pfecto in animo qui dū
imperat sita est. hic reccius ingenio qm viribus
opibusue gloria querendā docet. Vita hominis
perqz brevis est / nec diuiciariū apparat⁹ longior
hec fragilis ille flurus evanescit. Inique ob id
humani genus mihi factitasse videtur/ qd dum
in hac miseriariū valle pstitutum vel glorie digni-
tatis reuerentie diuiciariū cupiditate ducit. In
his p̄quirēdis omnis humane vite pditio anxia
est et sollicita. Iaqz tripartita mortalii etas est
iumentū. mediocriū. atqz senū Hec acti seculi mo-
res extollēs Sicit cupit colligit omnib⁹ in reb⁹
auror. Mediocris ambiciō studet fuso glorie
pellecta omne preclarū facin⁹ vel qd bello v̄l pace
gesserit / eo ordinat vt debita corone reuerēcia
adornetur Et quis virtutū virtutez tam clara tā
eternā premio virtutis sublato amplectit⁹ Hys
pessimo viuendi genere laborantib⁹ Tertia etas
longe deteriori calle omni caligine obruta dege-
nerans. inanescens oberrat. cū beluis cōmunis
viuit. puritu in libidinem prona p̄citatur Hec
specie virtutis decepta malū p bono souet. Ge-
minos amores Diuin⁹ ille plato distinxerat. vnū
diuina Venere nullo parente ortā genitū. hunc
venerandū / amandū / amplectendū / huic obse-
quendū esse dixit. Alterum illum vulgarem Ce-

rulea venere satum affirmavit hic clientes suos
omnib⁹ bonis et animi et corporis dispoliat Vi-
res ingenij eneruat / virtutib⁹ / studijs / intentū
abducit p̄cipitat / insanire facit / infamē reddit
tandem tristī sine facit expirare huic hoc etatis
genus immoratur et indulget Ab hoc quenq; re-
uo eandū volui hic iuuenes in retia fraudulenta-
rum puellarū ne eandos fugat Caue caue precor
et quisq; caueat / ne carcere vnde multis milib⁹
ducatorū eximēdus esset colligatur. Nec postea
facilis est egressus / adeo dulce malū est Quid si
dus puellarum amor faciat Carnine Philippi
Beroaldi Bononiensis de Lancredi filia lecto
agnoscet / facile post hac estimabis / quid dolus
femine⁹ nefarius / truculent⁹ / perniciosus atroc
omnis turbandi generis iniciū. Sentinā Scyl-
lam Caribdim. et si qd maius hys potest expri-
mi periculū effuge. Anteqm̄ sed ad instituta per-
gamus candidissime wolfgangē nostrū prius re-
petas epigramma. Vale cinq; tuo nobilissimo
parente tui Baryni memor Anno nonagesimo
sextō ultima Iouis aprilis.

Omnibus in morbis non est dolorosior ullus

Moribus amore truci. crux deus extat amor
Spuma maris venerē tulit. impba. falsa. pter
Dulce loquēs petulās luxuriosa pcar Cua est
Hanc sequitur crudelis amor. crudelia fata.
A ii

Occupat omnis amans, imperat ille deis
Perfidus, imperiosus, atroc, lascivus, et asper
Blandus, iners, amens, turbidiora fouens
Ut gerit ardentes faculas, arcuq; sagittas
Sic et amatori tela ferenda, faces
Vulnificū calybum, tenebras, et vulnera cedes
Qui tolerare nequit, nescit amore frui
Occumbunt quociens duro sub amore iacentes.
Deno: at hancensis, altera fune perit
Testis erit Tisbe, et que Demophōta superbū
Expectare nequit, triste pependit onus
Testis adest Phragi, pastor cuiq; r Lucrecia reg
Abstulit, in testem teq; Leandrie voco
Si pius Eneas libie fugisset ab oris
In felix Dido non foret vsta' rogo
Virgilius repeat viuos, et misa Tibulli
Et cui cantata pulchra Corynna fuit

Et quicunq; feros modulis cecinere calores
Clament in medium, quisquis amare cauet
Nulla pōt Wolffgāge malos medicina furores
Tollere, vel sēui tela cruenta ducis
Effugias, truculent⁹ amor qm̄ pestis acerba
Est et cura nocens (credito) dulce malum.

Ad magnificū Annibalem Bentiv-
uolū philippi Beroaldi carmen

O Decus eximii et gētis generosa ppago
Bentiuole: o patrie dulcis alumne tue
Hunc cape tranquillo vultu facieq; libellum
Annibal: et nugas perlege quesō meas.
Fabula Tancredi mesta est: Boccatius auctor.
Hanc nos romano vertimus eloquio.
Hanc tu vulgato lege tu sermone latino:
Atq; animum alterna cognitione soue.
Illa suo candore placet, sed nostra placebit
Si fuerit genio grata camena tuo.
A iii

Sunt hec parua quidem fateor: sed magna subinde

Esse solent paruis deterioria bonis.

Hoc adamas gemmeque docent: que corpore puo

Dblectant reges: diuitibusque placent.

Nos contra horremus magnos psepe gigantes.

Terremur magnis sepe voluminibus.

Quod si non sordent iste leuiora: dabuntur

Mormaiora: vale spesque decusque meum.

Fabula Tancredi ex Boccacio in
latinum usum a Philippo Beroaldo.

Tancredus placida princeps ditione salernitani
Et paruum temuit sceptriger imperium.

Huius erat mitte ingenium moresque benigni.

Huic tranquilla quies letaque vita fuit.

Vixerat hic nimirum felix: nisi sanguine amantum

Optasset senior commaculare manus.

Filius huic nullus fuerat prolesque virilis:

Cui moriens pulchrum traderet imperium.

Sed fortunatus nimium foret atq; beatus
Si foret in magna filia nulla domo.
Sola fuit forma excellens et nubilis evo
Filia corporeis conspicienda bonis.
Gismonde nomen nate dixerunt parentes:
Quae poterat dici Cynthia sive Venus.
Cuius erat facies priscis equanda deabus:
Cuius erat candor lacteus atq; color:
Diligit hanc genitor solam: solamq; requirit.
Hanc fouet: hanc vitam deliciasq; vocat.
Multi illam antiqua dauni de gente petebant.
Lucaniq; petunt enotriq; proci.
Sed pater in longum cupidos producit amates:
Et necit varias callidus usq; moras.
Tandem campanus multis de milibus vnius
Deligitur dux dux sponsus: et ille placet.
Gaudia concelebrant. lectus genialis in aula
Sternit: hic Juno est pronuba: suntq; fa

Hic hymenea canunt: sed enim iam facta recusant

Connubium hoc felix perpetuumque fore.

Occubat ante diem properata morte maritus:

Et deploratas deserit ecce domos.

Erequias postquam coniunct et iusta peregit omnia

Coniugis ad patrias mestis remigrat opes

Jam pertesa viri: thalamumque perosa iugalem

Destinat in viduo viuere sola thoro:

Hoc probat ipse parens. natamque in celibe lecto

Esse cupit sine qua vivere triste putat:

Forte fuit iumentis regali pulcher in aula

Moribus ingenuis et probitate decens.

Is dominum solus curabat iussaque obibat

Principis egregia dexteritate potens.

Hunc Gisimunda sibi multis ex milibus unum

Deligit: huic soli sola placere cupit.

Deperit hunc furtim: limisque aspectat ocellis:

Hunc optat tenero posse fouere sinu.

At iunenis cui nomen erat Guiscardus acuto
Ingenio solers consilioq; vafer
Cognovit flamas: et se presensit amari.
Nec minus occultis ignibus ipse calet.
Estinat et teneras est mollis flamma medullas.
Ut feruens stipulas vrere flamma solet.
Hanc spectas pulchriq; oculos in virgine furges
Divitias Cresi despicit atq; Nide.
Gisimunda cupit: hanc solam noctesq; diesq;
Flagitat: hoc solum nomen in ore sonat.
Felices parili quibus alma calescere flamma
Dat venus: et quorum mutuus erat amor.
Ambo cupidineras pariter sensere sagittas:
Ambo complexus colloquiumq; volunt.
Quid faciat Gisimunda patris custodia magni
Hinc premit: hinc cohibet dedecq; atq; pudor
Quid no sentit amor: fallacem excogitat artem

Femina et archanas conficit ipsa notas.

Littera dissecta celatur arundine furtim.

Quam dat amatori pulchra puella suo.

Callidus hanc cannam temere nō credit amator

Esse datam; inuentas inspicit ille notas.

Gaudet amans landatq; viā: q; femina mōstrat

Polliciti expectans gaudia concubitus.

Scripta docent furtinus amor: iungere amātes

Quo possit cupidos tempore quoque loco.

Stat vetus et densis vestitur sentibus antrum:

Aule contiguum principis atq; domo

Desuper exigua pates factum luce foramen

Imminet: hoc vepres hoc quoq; spina tegit

Illinc angusti calles et semita tendit

Gismunde ad thalamum conspicuasq; fores.

Nemo hanc speluncam longeua etate peresam

Cloquerat: hec nullis vsibns apta fuit.

Quid nō cernit amor: quid nō vestigat amator

Illum deprendit semina prima specum.

Illiud monstrat iter: carpendus flosculus illinc:

Ille est: qui tantam spirat amariciem.

Quisquis amare cupit discrimina nulla recusat

Omneqz tormentum iudicet esse leue.

Guiscardus nitidis exutis vestibus. hirtum

Induitur corium precipitatqz moras.

Impiger angustum demissō fune foramen

Intrat sublustrī nocte iubente deo.

Continuo cecas nullo comitante latebras

Exuperat. ceptis sancte cupido fane.

Tuqz ven⁹ iuuenem: qui se tibi credit: ab omni

Eripe nunc casu subsidioqz foue.

Gisimunda interea dilectum expectat amantem

Sola tremens: inter spemqz metumqz labās.

Tā Guiscard⁹ adest: dominā iam p̄spicit et iam

Alter in alterius candida colla ruunt.
Oscula iam carpunt, iam mutua gaudia sumunt
Illa suum dominum iam vocat; ille deam.
Fortunati natiq; fauentibus astris:
Gaudia si vobis hec diurna forent.
Nil hōi sumū est: nulla est diurna voluptas.
Candida nullius it sine nube dies.
Nam dum sepe iocos dū dulcia furtā frequētāt
Fortune in laqueos insidiāsq; cadunt.
Primus furtū sentit Tancredus amorem:
Primus proh nate cernit adulterium.
In gemit et magno perculsus corda dolore
Quid faciat nescit: consilioq; caret.
Tandem custodes tenebroso ponit in antro
Qui furtim egressus introitusq; notent.
Sic miser et fato natus Guiscardus iniquo
Prenditur et domini s̄sistitur ante pedes:

Cui mor Tancredus lachrymis sedantibus ora

Dat singultatis talia verba sonis.

V nec me a te pietas nec te clementia: nec ius

Improbe in officio continuere pio.

Hoccine pro meritis tantis ingrate rependis

Ut cupias nostram commaculare domum.

Proh dolor infandum facinus scelerataq; facta

Vidi ego: nil ultra dissimulare potes.

Cōtra hec Guiscardus. maius Tancrede cupido

Possidet imperium plusq; vigoris habet

Quam tuq; leges q; fas q; nostra voluntas.

I s i n s i t . contra quis queatire deos

Gismonda interea tantarum nescia rerum

Inter virgineos stat speciosa choros.

Ecce pater lachrymans turbato pectore natam

Senocat: et soli talia solus ait

Cum tua nata mihi virtus probitasq; fuisset

B i

Cognita: cum mores ingeniumq; pium:
Credere te quiui nunq; committere tantum
Posse nefas: quantum his vidi ego luminib;
Tu ne pudiciciam potuisti prodere sanctam:
Et stupro corpus prostituisse tuum
Te proter misera est atq; erumosa senectus
Nunc mea te propter nunc mihi vita grauis
Quod si in cesta tuo flagrabat corde libido
Nec poteras casto viuere casta thoro
Saltem patricius saltem generosus amator
Ille foret: cui te prostituisse cupis.
Hoc est q; doleo: q; cor mihi vellicat hoc est:
Q; tibi Guiscardus perfidus ille placet
Pauper vilis in opshumili de sanguine natus
Qui matrem ignorat sordidus atq; patrem.
Qui mihi mormeritas psoluet sanguine penas
Collaq; carnifaci qui ingulanda dabit.

De te quid statuam dubia est sententia : nuntat
Ullens mea : et a tantis fluctuat icta malis .
Hinc amor : et pietas iram cohibere paterna
Memonet : hinc stimulat me tua nequitia .
Illa iubet veniam tibi me indulgere : sed ista
Ut preter genium sim truculentus atror .
Exitus in dubio est . tu nunc exprome quid ista
In re decernas improba : scire velim .
Talibus exarsit magno perculta dolore
Gismunda et lachrymas viri cohibere potest .
Mox animosa viro similis lamenta recusat
Feminea : et vite prodiga : certa necis
Hec patri responsa dedit . non deprecor ipsa
Nec nego que quereris me meruisse pater .
Altera res quoniam mihi nil proficere valeret :
Altera ne profit nec iuuet ipsa volo .
Vt ego nunc verbis animum mulcere benignis
B ij

Quero tuum: veniam nec peritura rogo.
Guiscardū fateor gracilem nō rustica amauī
Et dum luce fruar nomen amabo pium.
Quod si morte carent anime: si manibus ullus
Sensus inest: huius grata erit umbra mihi
At non ut iactas mihi tam furiosa libido
Quā tua segnitie suā sit amoris opus.
Debebas genitor calide meminitse iuente
Quantaq; femineo pectore flamma calet.
Cernere debueras q; sum tibi filia mollis:
Q; non ex ferro nata neq; ex sylice.
Non tantū ardet apex etneus: flagrat olympus
Nec tantum: quantum cor iuvenile calet.
Quamq; puellares genuino ardore medulle
Flagrant: quas luxus delicieq; souent.
Non potui sterilis florem fructumq; iuente
Perdere vestalis non ego virgo fui.

Olim experta virum et veteris dulcissima dona
Non queo mellitos non meminisse iocos.
Quid facerem iuuenis diues formosa puella
Id facio : quod vel penelope aprobet.
Atria cōplures pceres pater ampla frequentat
Ingentes quorum conspicuntur opes:
Ex illis fateor placuit mihi nullus amator.
Nullus Guiscardo est visus amabilior.
De quo conquereris de quo gemis : est q; pauper
Et quia maiorum stemmata nulla colit:
Nemo est credere mihi genitor laudandus ab illis
Que sunt fortune munera flura bonis.
Veraq; nobilitas non est in stemmate longo.
Non in cerosis est sita imaginibus.
Una est cincrorum prima et genitalis origo:
Omnibus est genitor iuppiter estq; deus.
Sola facit virtus generosum sola beatum:
Sola potest metes demeruisse pb̄as. B iij

Hec in Guiscardo tam pura et clara resulget
Ut fulget celo cynthia sydereo.
Hunc ego dilexi: quod si pater optime turpis
Hic tibi et infamis esse videtur amor
Tu certe in causa es, namq; hunc tu semper amasti
Qui tibi charus erat: non mihi charus erit
Est et erit charus, quod si vestigia patris
Plata sequor: debes ipse probare pater.
Guiscardus placuit: qui nobilis et generosus
Virtute effectus conspicuusq; viget.
Est pauper fateor: spectat sed dedecus ad te:
Egregio qui das premia nulla viro.
Verum nobilitas non paupertate fugatur:
Fortune virtus succubuisse nequit.
Multi nunc regno clari sceptroq; potentes
Olim pauperiem sustinuere grauem;
Contra mendicat vestem victimq; precatur
Qui quondam magno floruit imperio:

Has fortia vices p̄stat: nosq; admonet: ut quas
Permutant dominum despiciantur opes.
At quod in extremo nondum decressē fateris
De me quid statuas: ambiguusq; manes.
Illiud tolle precor: nam si Guiscardus ad orcum
Mittitur atq; tuō concidet ense miser
Subsequar ip̄a comes: nā sors quecunq; misellū
Ne q̄ seua manet: mois trahet vna duos.
In nunc semineo lachrymas effundere ritu
Perge: unoq; ambos vultere dede neci.
Talia comemorans animo Gismunda virili
Beddidit attonitum sollicitumq; patrem.
Qui cuncta expendēs tādem sic destinat: ut det
Guiscardus meritum crimine supplicium
Acciriq; iubens fidum notumq; ministrum
Imperat ut ingulet nocte silente virum.
Iussa facit propere seruus: qui corda reuelens
Ad dominum desert sanguinolenta trucem.

Hoc cor Tancredus filio componit in auro
Et mittit nate dona nefanda ferus
Admonet et seruum: verbis ut munus adornet:
Hecqz suo ad natam nomine iussa ferat.
Hec tibi dona parens mittit: cape gaudia: sunt
Illa nimis cordi munera grata tuo. Hec
Gaudia nam simili genitoris sorte rependis:
Qui potuit bis te sospite posse mori.
Postqz Guiscardi cor lamentabile nouit
Gismunda ad famulum versa dolenter ait.
Non aliter mitti meruit tam nobile munus.
Cordi conueniunt aurea busta pio.
Hoc solum facis o genitor quod filia laudet.
Hoc propter grates nunc tibi tristis ago.
Jamqz vale. extremū hoc tibi iam moritura re-
Mor patere incubēs talia sola refert. Cliquo
Dulce hospitium et Gismunde sola voluptas
Dulciss o cunctis cor mihi dinitijs.

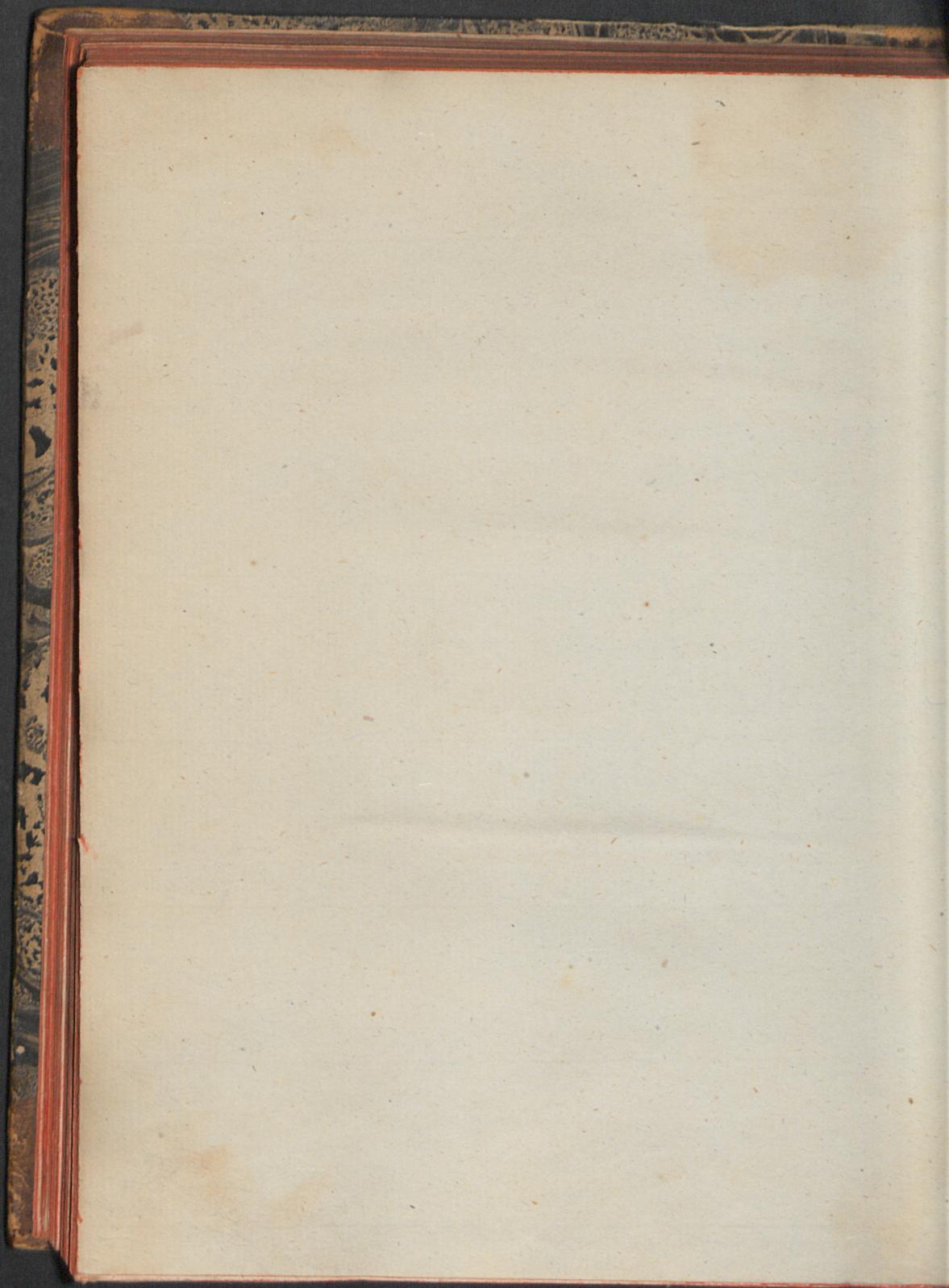
Dispereat qui causa fuit: qui iussit ocellis
Inuitis ut te coegeret aspicere.
Debuit esse satis q̄ co: te corde videbam:
Quodq; tue menti mens mea iuncta fuit.
Vixisti et cursum tibi quem fortuna parauit
Explessti exutis sollicitudinibus
Iamq; tenes metas, ad quas festina brevissim
Vita hominū properat quadripedāte gradus
Fulnum Tancredus pater et regale sepulchrum
Iure dedit: virtus hoc tua digna fuit.
Nil preter lachrymas nostras preterq; querelas
Hoc cor dulce tuis defuit exequijs.
Non tamen his lachrimis sic dij voluere carebis
Quas ego persoluam nunc tibi vita pias.
Post hec efficiam languens ut spiritus istinc
Egrediens umbrie sit comes usq; tue
Te duce lustrabo loca plena silentibus umbribus.

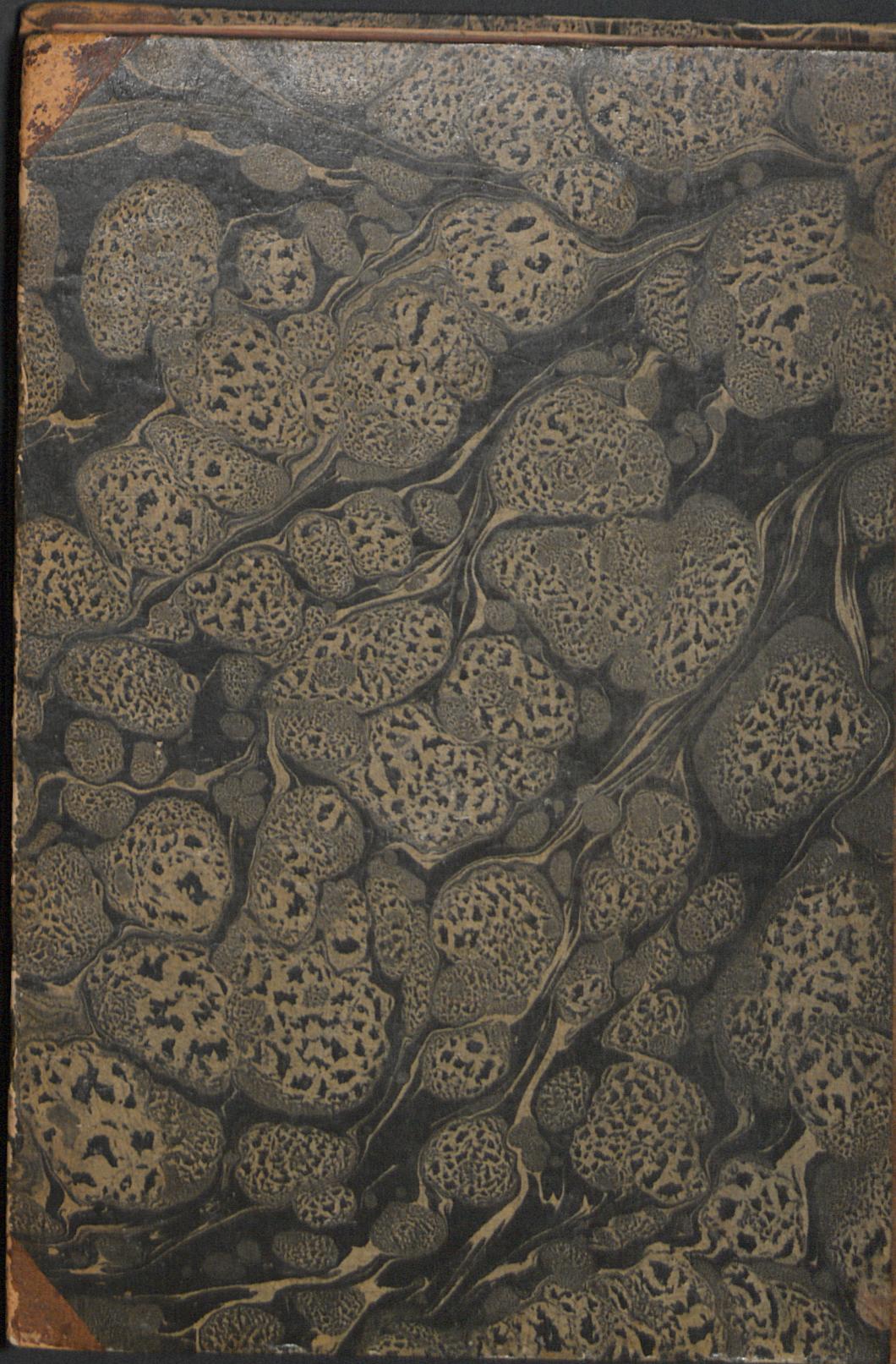
Te duce per campos ibimus elyisos.
Haud equidez dubito quin tu q̄n nostra peterres.
Tecta: et apud manes officiosus ames.
Dixerat et lachrymis paterā manatibus implet:
Que velut effusē precipitantur aque.
Oscula dat cordi gemebundaq; lumina cordi
Infigens largis fletibus ora rigat.
Mors siccata genas atque eratirata dolore
Jam tremebunda sue conscientia mortis ait.
Evolui officium quod amor pietasq; requirit
Nostra: parentales struximus inferias
Diri et exprompto quod fecerat ipsa veneno
Ebibit impaude pocula mortifera:
Conscenditq; thorum manib; cratera retentā:
Cordeq; Guiscardī cor premit usq; suo.
Mirantur famule ignare. pars fletibus ora
Commaculat: panet hec: illa stupore silet.

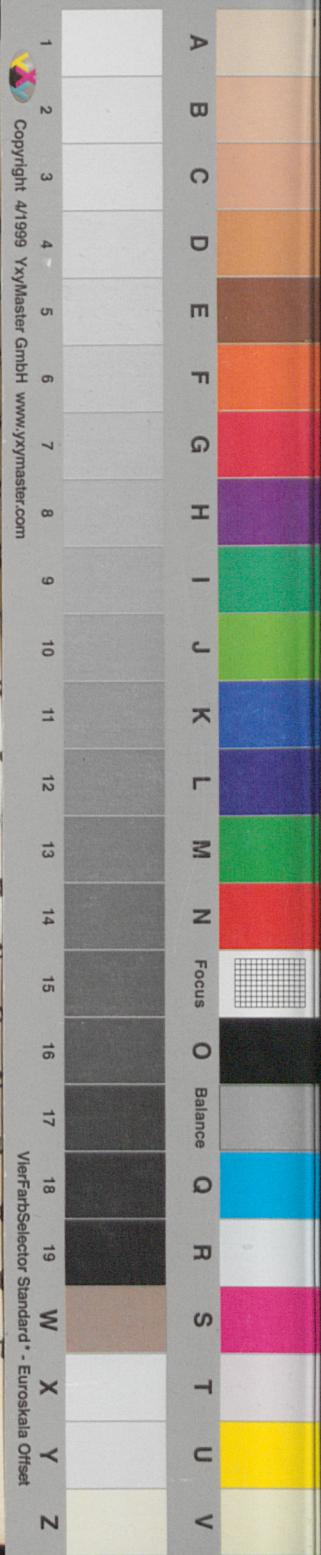
Ast ubi iam domine sensim morientia membra
Aspiciunt praperat flentq; docentq; patrem.
Ille repente volat thalamūq; ingressus apertū
Jam vita natam deficiente videt.
Ingemit: et sero danmat sua facta: trucisq;
Penitst incepti consiliijq; mali.
Tunc oculos moribunda levans Gisnūda iacētes
Edidit extremos voce labante sonos.
Has serua genitor lachrimas ad tristia fata.
Non fatis nostris talia conueniunt.
Quis furor hic: defles tota quod mente petisti.
Defles quod factum est te faciente nephias.
Sed si vlla affectus remanet scintilla paterni:
Et si quid patrie iampietas habes.
Te rogo sancte patēs: extremū hoc munū amāti
Concede. et nate fac rata vota tue:
Vil quoniam in vita nobis commune dedisti:

Communi ut saltem contumulemur humo.
Sic ait et cordi incumbens dulcissima linquit
Lumia: thartareas mor subit umbra domos
Regia tunc omnis lachrymis planctusq; sonoro
Perstrepit: et tota est luctus in vibe freques
Ante omnes gemitu princeps Tancredus acerbo
Confectus nate se superesse dolet.
Post meritas lachrymas et p^o lameta sepulchri
Extruit antique nobilitatis opus.
Atq; una amborum cineres componit in vina:
Ambobusq; pias exhibet exequias.
Eritis hic ille est misorum et finis amantium
Quos amor ante diem misit in elysium.
Discite nunc iuvenes: qui iam cepistis amare:
Quot gemitus preslet quot malaeirus amor

Finis.

Hic hymenea canunt: sed enim iam fac
 Connubium hoc felix perpetuum
 Occupat ante diem properata morte
 Et deploretas deserit ecce domos
 Esequias postquam coniunx et iusta pere
 Coniugis ad patrias mesta remig
 Jam pertesa viri: thalamumque pero
 Destinat in viduo viuere sola th
 Hoc probat ipse parens, natamque in
 Esse cupit sine qua vinere triste p
 Forte fuit iuuenis regali pulcher in au
 Moribus ingenuis et probitate de
 Is dominum solus curabat in sua que ob
 Principis egregia dexteritate poter
 Hunc Gismunda sibi multis ex milib
 Deligit: huic soli sola placere cupi
 Deperit hunc furtim: limisque aspecta
 Hunc optat tenero posse fouere si

At iunenis cui nomen erat Guiscardus acuto
Ingenio solers consilioq; vafer
Cognovit s^f et se presensit amari.
nibus ipse calet.
gamma medullas.
ra solet.
funges
escq; diesq;
en in ore sonat.
ama calescere flamma
quorum mutuus erat amor.
Ambo iunenes pariter sensere sagittas:
Ambo complexus colloquiumq; volunt.
Quid faciat Gisimunda patris custodia magni
Hinc premis: hinc cohivet dedec^a atq; pudor
Quid nō sentit amor: fallacem exigit artem

